

Tomi Vehviläinen pisti itsensä täysillä likoon, kun hän päätti, että alun perin yleiseksi saunaksi tehty sokkeloinen rakennus voisi muuntua toimivaksi kodiksi.

TEKSTI Leila Itkonen KUVAT Hannes Paananen

VIIMEISEEN hikipisaraan

Vehviläisillä on vielä joitain pihatöitä tekemättä, mutta kesällä Saunakujalla kelpasi jo viettää ylioppilaskokouksia. Oma rauha on jatkossakin taattu, sillä naapurissa sijaitsevilla rantatonteilla ei ole rakennusoikeutta.

ENNEN

un Varkauden Lehtoniemen telakka-alueella tehtiin aikoinaan höyrylaivoja, miehet olivat rautaa. Myös Saunakujalla nykyään asuva **Tomi Vehviläinen**, 46, on sitkeää tekoa.

Tomi ihastui entisellä telakka-alueella sijaitsevaan tonttiin ja purkutuoimion saaneeseen yleiseen saunaan viisi vuotta sitten. Siinä vaiheessa perhe etsi ensisijaisesti tonttia mökkiä varten.

Vuonna 1915 valmistunut rakennus ja vain muutamien kilometrin päässä Varkauden keskustasta sijaitseva rantatontti houkuttivat kuitenkin niin paljon, että mökkihaave vaihtui talounelmaksi.

Kun Tomi toi perheensä katsomaan pieniksi vuokra-asunnoiksi 1960-luvulla muutettua rakennusta, talo oli kuin labyrintti. Pikkukämpissä oli talon alkuperäisestä käytöstä muistuttavia outoja ulokkeita ja vuokralaisten jälkeensä jättämää roinaa.

– Lapset sanoivat, että talo on kuin vanha pelottava hullujenhuone. He eivät muuttaisi tänne.

Vaimo **Tuija** ja perheen tuttava, jo eläköitynyt rakennusmestari **Kauko Heikkinen** uskoivat kuitenkin Tomin visioon.

– Kauko sanoi heti sisälle tultuaan, että näissä tiloissa ei haise kostealle vuosikymmenten saunomisesta ja vedellä läträämisestä huolimatta, Tomi kertoo.

VEHVILÄISET HALUSIVAT TEHDÄ talostasta aivan omanlaisensa. Siinä saisi näkyä niin rakennuksen kuin Lehtoniemen telakka-alueen historiat.

– Pelkät purkutyöt kestivät lähes vuoden.

Projektille ei asetettu aikatauluja. Vanha koti päätettiin panna myyntiin vasta uuden valmistuttua.

Työmaalla Tomi halusi tehdä mahdollisimman paljon itse. Avukseen hän sai niin isänsä **Juhani Vehviläisen** kuin setänsä **Vesa Vehviläisen**.

– Isäni teki kaikki päivät töitä rakennuksella.

Lisäksi hän vastasi materiaalien hankinnasta ja hintojen vertailusta.

Tomin golf-harrastus jäi rakentamisen takia. Hän tuli työmaalle joka arki-ilta. Viikonloppuisin urakointi alkoi viimeistään aamulla kahdeksalta.

Vastaan ei tullut juurikaan pettymyksiä, mutta alkuperäinen sauna oli purettava.

– Se oli huonokuntoinen, ja tulipesän ratakiskoista tehty pohja oli sulanut käyttökelvottomaksi.

Vehviläiset halusivat uudestakin saunasta suuren, mutta nelihenkisen perheen mitalla.

– Sauna on edelleen lähes kymmenen neliön kokoinen. Halusimme myös avarat pesutilat rakennuksen alkuperäisen hengen mukaisesti.

Saunaosastoon haettiin tunnelmaa ajasta, jolloin samalla rannalla rakennettiin vielä höyrylaivoja.

Keittiöksi muuntunut tila toimi alun perin pesutupana. Työtasojen taustalle on liimattu vanhoja Varkauden lehden sivuja, ja niiden suojana on lasi. Aiemmin teollisuuslaitoksessa käytössä olleet valaisimet hankittiin netistä.

TEINIT SANOIVAT, ETTÄ TALO ON KUIN VANHA PELOTTAVA HULLUJENHUONE.

ENNEN

Tomi rapsutti ruokailutilan vanhan tiiliseinän esiin käsin. Tilaan saatiin lisää valoa, kun järven puoleiselle seinustalle puhkaistiin lisäikkuna. Suvun kokoon-tumisia varten mitoitettu pöytä teetettiin oppilas-työnä ammattikoulussa.

ENNEN

Lähes kolme metriä korkea ja puolitoista metriä leveä vanha kiuas oli purettava remontin alta. Kun Vehviläiset tekivät rakennuksesta kaupat, saunassa näytti hurjalta.

Myös alakerran wc-tilat muistuttavat talon entisestä elämästä. Hymy levisi Tomin kasvoille, kun hän löysi holvikaaren lastulevyn ja rappauksen alta.

Tomin isä ehdotti, että holvikaaren alle tehtäisiin pyöreä allastaso.

– Minä keksin, että siinä tapauksessa allaskaappi voidaan tehdä tarpeettomaksi jääneestä yleisen saunan pyörökiukaasta, Tomi kertoo.

Myös yläkerran vanha päätyikkuna siirtyi wc-tilaan. Nyt lasin takana on yleisen saunan aikaisia kuitteja, joista selviää, että telakka-alueen saunojille maistui limonadin lisäksi olut ja Klubi-tupakka.

URAKAN RASKAIN VAIHE oli betonilattian purkaminen. Se vei kokonaisen pitkän talven.

– Kun piikkasin vanhaa sementtiä pölyn keskellä talvipakkasilla, mielessäni kävi epätoivo. Jälkeenpäin

mietin, olisiko työ kannattanut tilata joltain firmalta.

Myös uudet lattiat tehtiin betonista, ja niihin asennettiin lattialämmitys.

– Sisäkaton jätimme maalaamatta, koska betonipinta näytti niin hyvältä. Kun betonia osaa työstää, valmista tulee nopeasti, kestävästi ja edullisesti.

Rakennuskustannuksissa Vehviläiset säästivät entisen Tomin isän ansiosta. Entinen metallialan ammattilainen piti kustannukset tiukasti kurissa.

– Isä oli tosi tarkka niin uusien hankintoja tehdesään kuin sen suhteen, että kierrätämme ja hyödynnämme varmasti kaiken jo olemassa olevan.

Tomi arvioi, että hänen isänsä kilpailuttamien hankintojen ja perheen oman työpanoksen ansiosta kustannuksissa säästettiin 150 000 euroa. Koti ja tontti maksoivat yhteensä enintään 300 000 euroa.

KAKSI JA PUOLI VUOTTA kestäneen projektin aikana Tuija pyöritti arkea ja kuljetti lapset harrastuksiin.

– Minulta olisi henki lähtenyt, jos vaimoni olisi asettanut talon valmistumiselle aikataulupaineita.

Viimeiseen hikipisaraan asti työskennellyt mies tajusi uupumuksensa vasta urakan päätyttyä.

– Väsymys iski vailla vertaa. Kun muutto oli ohi, vietin pari kuukautta alakerran sohvalla.

Aikuistumassa olevat nuoretkin ovat ottaneet talon lopulta omakseen.

– Heillä on ollut jo jopa kina siitä, kumpi perii tämän paikan, Tuija ja Tomi virnistävät.

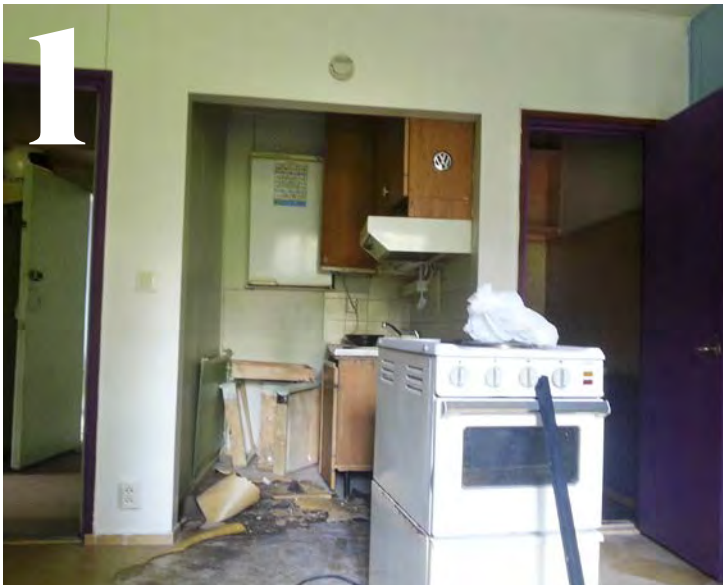
ENNEN

MUUTON JÄLKEEN TOMI VIETTI PARI KUUKAUTTA ALAKERRAN SOHVALLA.

Kuten talon historiaan sopii, myös uusi sauna on tilava, lähes 10 neliön kokoinen. Vanhan saunan lauteille kii-vettiin kiviportaita pitkin.

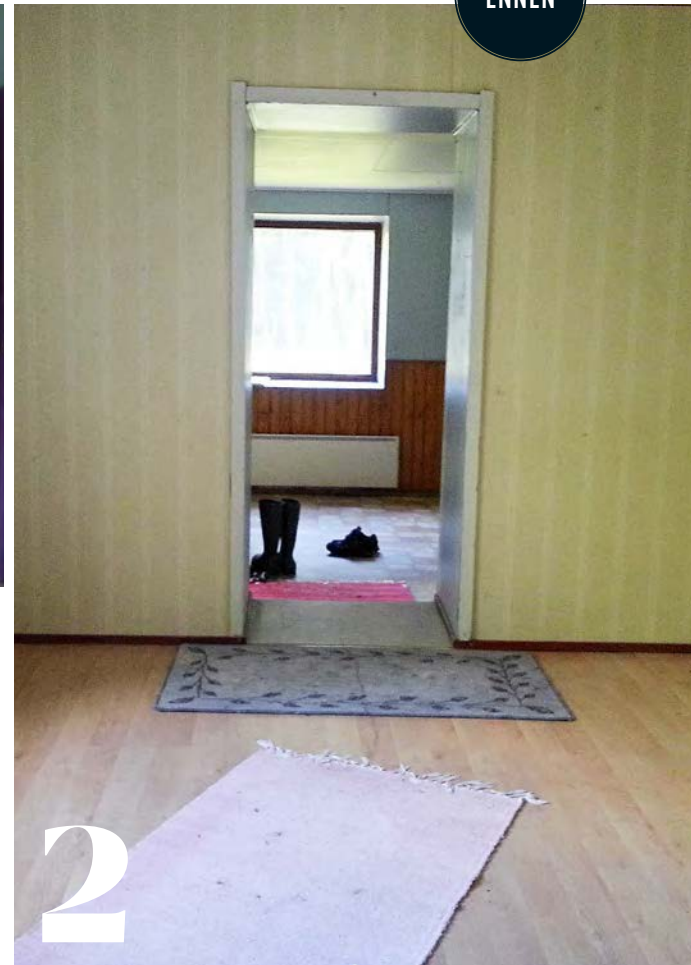

1 • Rakennustyömaalla ensimmäinen vuosi kului purkutöissä. Niin ala- kuin yläkerrassakin oli useita pieniä vuokra-asuntoja, joihin viimeiset asukkaat olivat jättäneet myös omaa rompettaan.

2 • Alun perin vain osa ikkunoista oli ylhäältä kaarevia. Remontin aikana esimerkiksi Vehviläisten tyttären tulevaan huoneeseen vaihdettiin näyttävämpi ikkuna.

3 • Keittiö oli yleisen saunan aikaan pesutupa, mutta tila toimi keittinä myös silloin, kun rakennus oli pilkottu vuokra-asunnoiksi.

2

VAIKKA TILAT OLIVAT KARUT, SISÄILMA EI HAISSUT TUNKKAISELLE.

Projekti

HOVERIN SAUNA

TALO: Varkaudessa sijaitseva entinen yleinen sauna, remontoitu 2013–2015. **KOKO:** 250 m². Alakerrassa olohuone, ruokailutila, keittiö, sauna, wc ja kodinhoitohuone. Yläkerrassa kolme makuuhuonetta, kylpyhuone, aula ja työhuone. **TONTTI:** 2500 m². **ASUKKAAT:** Tuija ja Tomi Vehviläinen, Emilia, 18, ja Juuso, 15, sekä koira Maisa.

ASiantuntijan neuvot

Suomen Betoniyhdistyksen erityisasiantuntija, DI Kim Johansson.

• Mitä tulee pitää mielessä, jos haluaa betonilattian?

Betonilattian valu on nopeaa, mutta jälkihoito ja kuivuminen vaativat aikaa. Jälkihoitoajaksi suositellaan vähintään kahta viikkoa, kuivuminen voi kestää jopa kuukausia.

• Mitä tarkoittaa lattian jälkihoito?

Jälkihoito pitää lattian kovetumisvaiheessa kosteana ja vähentää halkeilua. Betoni halkeaa käytännössä aina, mutta oikealla suunnittelulla ja toteutuksella halkeamien määrä ja koko saadaan minimoitua.

Käsittlemätön betonilattia pölyyää, joten se pitää pintakäsitellä esimerkiksi impregnoimalla tai lakkaamalla.

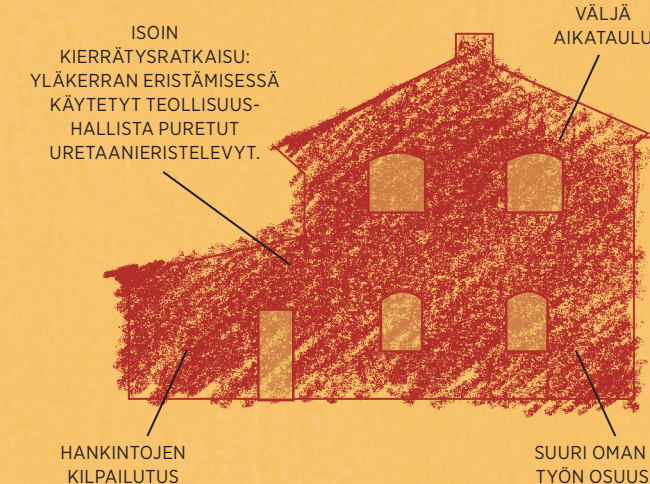
• Kuinka estää sudenkuopat?

Valitse ammattitaitoinen ja hyvät referenssit omaava urakoitsija. Lattiabetonin tulee olla vähän kutistuvaa laatua, valinnassa auttaa betonin toimittaja. Huolehdi, että valu voidaan toteuttaa hyvissä olosuhteissa. Lämpötilan tulee olla 15–20 astetta, valutilan vedoton ja suora auringonpaiste lattialle on estettävä valuvaiheessa. Jos juuri valettua betonia ei jälkihoideta hyvin, se voi haljeta jo parin vuorokauden sisällä.

• Kuinka pitkäikäinen betonilattia on?

Jos betoni puhdistetaan säännöllisesti, se säilyy kauniina sisätiloissa ainakin viisikymmentä vuotta.

NÄIN SÄÄSTIMME JA KIERRÄTIMME

Talon historia on jätetty näkyviin keittiön välitilan suojailevyn taakse.

VALMISTAJAT JA MATERIAALIT

KEITTIÖ: Kaapiston rungot ja ovet Puustelli

SAUNA: Rautian toimittamat puut, joista puuseppä valmisti lauteet ja tukirakenteet. Materiaali on lämpökäsiteltyä haapaa.

KYLPYHUONE: Pyöreän seinän muoto tehtiin harkoilla ja viimeisteltiin rappaamalla. Maalattu betonilattia.

KIVUAS: Sähköllä toimiva tornimainen IKI-kivuas, jossa on parisataa kiloa kivuas-kiviä.

POHJAPIIRROS

